

Predgovor izložbe:

Izborni predmet Strip pokrenut je 110 godina od osnivanja Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, na Nastavničkom odsjeku, na Jabukovcu 10, na istoj adresi na kojoj se dugi niz godina kontinuirano održava i manifestacija 24satno crtanje stripa. Nastao je zahvaljujući pokretačkoj snazi profesorice **Ines Krasić**, koja je prepoznala velik interes studenata za ovo područje likovnog izražavanja, ali i povoljnoj klimi na Akademiji čije je vodstvo otvoreno za prihvaćanje novih, kvalitetnih sadržaja.

Koncept nastave osmišljen je uz podršku profesora **Darka Kreča** te stručne savjete doajena hrvatskog stripa, **Darka Macana**. Predavanja su počela u akademskoj godini 2016./17., u prvom semestru održavao ih je akademski slikar, docent **Dubravko Mataković**, a od drugog semestra do današnjeg dana održava ih docentica **Irena Jukić Pranjić**.

Brojni autori svih generacija hrvatskog stripa i prije ovog izbornog predmeta pohađali su Akademiju likovnih umjetnosti, ali na njoj nikada nisu mogli razvijati svoje kompetencije vezane uz medij stripa. Tek pojavom ovog, za sada još uvijek izbornog predmeta, mladi umjetnici dobivaju mogućnost učiti o stripu u sklopu svog formalnog umjetničkog obrazovanja, čime se Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu nadovezuje na trend koji od nedavno postoji u svijetu i u Hrvatskoj^[1]. Ovaj je trend posljedica različitih strujanja – s jedne strane u kulturnoj javnosti strip se sve više počinje shvaćati kao umjetnička forma, a s druge strane mladi autori unatoč konkurentnosti novih medija i dalje pokazuju interes za njega. Strip je Akademiji gotovo svake godine pohađao maksimalan broj studenata i studentica koje je u ovako kratkom tekstu nemoguće pobrojati. Oni bi godišnje, u sklopu vježbi savladavanja stripovskog jezika, zajedno stvorili oko tristotinjak novih tabli, od čega bi čak stotinjak bilo zrelo za predstavljanje pred javnošću, na izložbama ili u raznovrsnim publikacijama. Ova izložba prikazuje izbor iz te ukupne produkcije – u njoj vidimo kako su mladi autori svladavali osnovne elemente medija – kadriranje, režiranje, pisanje scenarija, *lettering*, dizajniranje likova, žanrovske obrasce te uređivanje i objavljivanje nastalih radova.

Studenti su o stripu učili kroz predavanja o morfologiji i povijesti stripa, kroz praćenje izložbi stripa, te kroz stručno vođene razgovore s profesionalnim autorima koji su gostovali u predavaonici Akademije^[2].

Studenti su o stripu ipak najviše učili kroz praktičan rad koji se temelji na vježbama osmišljenima radi savladavanja različitih stripovskih tehnika pripovijedanja. Raznolikost stilova kojima mladi autori pristupaju stripu vidljiva je i u ovoj izložbi – poštivanje individualnosti i umjetničke osobnosti očituje se na svakoj tabli stripa, a njihova dorečenost i zaokruženost svjedoče o trudu da se studente nauči elokventnosti pri korištenju svih elemenata pripovijedanja unutar stripovskog jezika.

U osam godina postojanja Izbornog predmeta Strip za tisak je pripremljeno ukupno sedam brojeva strip-fanzina **Škola hodanja** te šest bogatih podlistaka ovog izdanja. **Škola hodanja** 2013. nagrađena je na Međunarodnom festivalu stripa i animiranog filma **Supertoona** u Šibeniku u kategoriji najboljeg strip-časopisa, a iste je godine strip grupe studenata, **Amfitron**, nagrađen

^[1] U Hrvatskoj se strip poučava i na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Rijeci te na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku.

^[2] Na taj način, svoje su znanje i iskustva sa studentima podijelili svjetski poznata imena poput **Cyrila Pedrose** i **Pierrea Lungheretija**, doajena domaće strip-scene, **Borivoja Dovnikovića** i **Julesa Radilovića**, te zaista bogatog niz domaćih i stranih autora svih generacija.

Rektorovom nagradom. Studenti su svojim stripovima sudjelovali u brojnim projektima – 2018./19. povezali su se s udrugom **Krijesnice** koja pomaže djeci i mladima suočenima s malignim bolestima; 2022. studenti Stripa sudjelovali su i u projektu **Galerije Galženica - Migracije** u kojemu su kreirali stripove inspirirane grafikama i poezijom **Dragutina Trumbetaša**.

No, najveći uspjeh ovog kolegija jest stvaranje mladih profesionalnih autora stripa od kojih su najistaknutiji **Nikola Čižmešija**^[3], **Mihael Bađun**^[4], **Mihaela Erceg**^[5], **Agata Lučić**^[6] te **Anamarija Kvas**^[7].

Vjerujemo da su i ostali mladi umjetnici, koji su za fokus svog stvaralaštva odabrali drugi medij, u njemu mogli primijeniti nešto od onog što ih je naučio Izborni kolegij Strip.

Irena Jukić Pranjić

^[3] Nikola Čižmešija aktivno se bavi crtanjem stripa za **DC Comics** od 2021. godine. U samom centru svjetske stripovske produkcije u posljednje dvije godine radio je na naslovima *Batman: Urban Legends*, *Future state: Gotham*, *Sword of Azrael* i *Tim Drake: Robin*. Osim stripa, za DC Comics radio je i naslovnice za *Dark Crisis: Young Justice*, *The Flash*, *TaskForce* i brojna druga izdanja.

^[4] Mihael Bađun koji je 2024. objavio autorski strip-album **Abadon** za koji je već primio dvije nagrade i čija je naklada rasprodana u rekordnom roku.

^[5] Mihaela Erceg od 2020. objavljuje dnevnu strip-rubriku **Na dobro vam doša** na portalu Dalmacija Danas. Stripove je objavila u obliku istoimenog strip-albuma.

^[6] Agata Lučić objavljuje stripove u brojnim časopisima a 2023. primila nagradu za najbolji autorski strip-fanzin na festivalu Supertoona.

^[7] Anamarija Kvas je u rujnu ove godine diplomirala na Akademiji likovnih umjetnosti sa strip-albumom **Mutare**. Njezini stripovi objavljeni su u Godišnjaku hrvatskog stripa, fanzinu OHOHO, web zinu Komikaze, njemačkom Snail Eye i švedskom strip-časopisu CBA. Sudjelovala je na raznim projektima od kojih se ističu rezidencija Women Power in Comics.